

TIDNINGEN RIKSVÄRDET

Nr 33. 14 aug.

Tidevarvet N: 33

Ekeredaresolutionen behandlas av Elin Wägner i artikeln *Riksfader eller riskfader?* samt av Elsa Pehrsson i *En barnvårdsman har ordet.*

Märta Tamm-Göllind gör ett inlägg i diskussionen om sjukvårdselevernas arbetsvillkor i artikeln *Sjukvårdselever som bli patienter.*

Priset är för högt klargör Tidevarvets uppfattning av det borgerliga samfundet vid landstingvalen.

Natten till söndag XX heter: Fördag i rådhuset.

C. H. fortsätter skildringen av sina danska intryck i artikeln: *Ansikten från Grundskyldsskuggen.*

Ni köper Edert kaffe

bäst och billigast hos

ERIK EKENBERG

SEGERI- & KAFFEHANDEL

51 Korshamnstorg 51

Tel. 2551. Norr 2996

Framkallning

kopiering och förstoring av amatörbilder utföras bäst hos

PETERS, Stureplan 4.

ÅSveriges Husmodersföreningars Rådgivningsråd

Rådgivningsrådets Rådgivningsråd, Lidingö, mottager barn i olika åldrar före och under skolåren samt vuxna, som behöva rekreation och vila.
Avgifter: För barn under 1 år, 3 kr. per dag, kostade tid 75 kr. per månad. För barn över ett år, 1.50 kr. per dag, kostade tid, 100 kr. per månad. För vuxna 5-11 kr. per dag.
Rönnebergskommittén.

Werners Sjukhem

Linnégatan 7, 5 tr., Stockholm.

Mottager alla slags medicinska sjukdomar, diet och badbehandling efter läkares ordinationer.
Måltidsanordningar med diet mottagas.

Innehavare: Rida Korsyngan Märta Pauer.

Tel. 74250.

Sind minnesbelysning genom

Blomsterfonden

Tel. Blomsterfonden.

Ad: Arsenalgatan 6, n. b. STOCKHOLM.

Husmoderns arbete

består till icke ringa del i utvärlden av de bästa hushållningsmedel. För livsmedel är valet lätt. I våra 129 butikter gäller principen: *högsta kvalitet till lägsta pris.*

Konsumtionsföreningen Stockholm m. O.

Nr 33. 4 aug. 1926

Två kongresser

Det gör ett märkligt intryck att ägna de två varandra redogjörda för föreläsningarna vid fysiologkongressen och nordiska sjukvårdskongressen.

Överläkaren vid Akademiska sjukhuset i Uppsala betecknade i ett tal sjukvårdskongressens arbete som "ett arbete i tjänst hos en vetenskapligt grundad läkare". Men det samband, som finnes mellan forskarna i den mänskliga organismen, hettigheter och dem, som ha att värda de enskilda sinnerliga organismerna, trädde på intet sätt i dagen. I stället syntes ett svagt vara befat med två grupper. Hur himmelvärt skilda dessa kongresser i planläggning, i ton, i atmosfär, i stämning!

När fysiologkongressens förhandlingar redan för den utomordentliga sig så intressanta, vad måste icke dessa dagar ha betydelse för deltagarna i intellektuell spänning, egghet, och hjälp till fortsatt arbete? Koncentreras av all världens forskare uppläddt sedan förra fysiologkongressen ge ju den enklaste lekman underbara intryck av vad människokroppen är för en underverk. Man ser också hur den mänskliga fronten i kampen mot sjukdomen flyttar sig framåt. Man får öga för arbetet ovan och innanför splittringen i världen.

Det har icke predikats för fysiologerna att de privat bör uppföra sig. Arkibekämpens erinran om att vetenskapen har ett moraliskt problem i frågan om den böta tjäna kristenheten eller ej med sin konst tigger ju på ett annat plan. Ingen fysiolgiskt har diskuterats, men man kan icke tänka sig några mera stämmande just för den anskades vilja att ge sig till stället med de offer och den självförlåtelse dessa fordrar, än just överbliven av andra arbete och framgångar, möjligheten att se sammanhangen i de uppläddt som gjorts på laboratorier och sjukhus i Japan, i Europa och Amerika.

Det är alla icke mening att kritiska sjukvårdskongresser förhandlingsprogram; den yrkesvetenskapliga diskussioner vore själftal och självbildning. Men om deltagarna fått vara med på ett birt vid eller fått någon sammankommit av fysiologkongressens förhandlingar, skulle de säkert fått mera av den vördnad för sitt yrke, det stimulus och inspiration, som varje mänskliga behöver för att göra en gärning med fröjd och framgång, än vad de fångit genom att det ändrades etik, oförvilliga och idealiskt för dem.

En kinesiolog vidnomsord sagt att reflektion (vilket för Kina, är det samma som etik) är något, som är gemensamt för alla fina och lojala människor, men som alla fina och lojala människor kommit överens om att icke tala om. Men sjukvårdskongresserna tala om etik kongress efter kongress. Sveriges sjukvårdskongress, i den mån Bertha Wallin för dess talan, ämnar sjukvårdskongresserna specialia etik kräver avslutningsdagarna från den hjälp, som arbetsföreningar annars ge arbetande människor, att den kräver särskilda offer i fråga om försäkring av vederkicksförelse, en viss tråkighet och ytter etikett. I de andra länderna råder en friare uppfattning, man tycks där se mera till anden än formen.

Man försälar vad det är den svenska ståndpunkten vill rätta. Men allt vad en skola bjudt hos den svenska sjukvårdskongressen icke råddes genom påläggandet av ett yttre tvång. Det är ju klart att, inbegripet i lönsamt av en svår sjukvårdskongress, kan hon icke släppa en patient som uppgår, när sin slev eller bagagen sin balle, när timman står, men det finns väl ändå möjlighet att handhålla med sjukvårdskongresserna.

När Nordens skolor över till kongress i Köpenhamn besökte Tyvoll, tillfrågades ett par diskussioner, om de även annars fingo gå dit. "Nej", sade de, "men vi benyttar Lejligheden".

Det är bra att det bli kongress varje år. Så blir det en Lejlighet varje år.

Desine.

Riksfader eller riskfader?

Faderskapsproblemet i belysning av 1917 års riksdagsmotioner. Skydd mot risken att vara barn. Kan den föreslagna arvsonden bli riksfader? Respekt för hedersordet.

Av Elin Wägner.

Ur den plötsligt berömda önskelistan från Ekered har uttagits en resolution, som den allmänna uppmärksamheten koncentrerat sig på. Sedlighet varar långt, men osedlighet inträffar mest. Det är frågan om den resolution, som uttalar, att de vidvåde rättigheter förplikta, som tillerkänns kvinnorna i den nya lagen om barn utom äktenskapet, förpliktar dem att reagera mot "det missbruk som kan uppstå och faktiskt har uppstått" ur kvinnans möjlighet att välja barnafäder bland flera möjliga män.

Den, som skriver detta, var icke med på resolutionen fattades, men tror sig vara tillräckligt inne i vederbörandes tankegång för att kunna anota, att resolutionen ytterst ville vara en väddan till de kvinnor, som äro eller kunna komma i en sådan välfärdssituation samt till deras barnvårdsmän att fara försiktigt fram, att vara samvetsgranna, att aldrig mot bättre vetande missbruka det ädelmod som lagen otvivelaktigt innebär. Ehuru det icke stod uttryckt i resolutionen, förmodar jag, att bakom den låg en stark känsla av den vikt, som ligger uppåt att kvinnor uppföra sig så att de med gott samvete kunna avge det hedersordet lagen ger dem rätt att avge. Ty det är ett hedersord, även om lagen icke direkt begär av dem mer än att de skola edligt betyga, att de tagit emot den man de uppte som fader.

Låt oss hålla på, att det stora flertalet ofgitta mödrar äro monogama, att tvivel på faderskapet i de flesta fall icke är berättigat. Låt oss erkänna fördelen av att (med hjälp av barnvårdsmyndighetsinstitutionen) i flertalet fall frågorna om faderskap och underhåll till förordade utan domstols ingripande. Vi veta likväl alla, att mistanken om barnets ursprung är djupet rotad i den manliga naturen.

Det är faderskaps tragedi, och den har givit upphov till alla slags försök genom tiderna att skaffa mannen trygghet. Det har skett dels genom allmänna försök att betyga kvinnan möjligheterna till otrohet, dels genom att förbinda förklarar med otroheten, som skulle svalka lusten till otrohet. Vi känna mannens känslighet på denna punkt, vi känna också den framträdande böjelsen hos menige man att låta den bitterhet, som enstaka kvinnors otillförlitlighet väcker, färga av sig på hela könet.

Dels därför att så är, dels av själva aktning måste vi djupt beklaga alla särfall, så kvinnor skada respekten för det hedersord vi skulle vilja arbeta fram respekt för. Ett hedersord som nu åskas i stället för alla otympliga försiktighetsmått, och som, när det får sin rätta tyngd, skall göra slut på faderskaps tragedi.

Förelägg att diskvalificera kvinnan som blandat hop faderskapsmöjligheterna från rätten att ge hedersord bottnade i en önskan att ingripa det grundläggande moralbegreppet: inget trassel till, ingen sambandsbildning, ingen örlighet här. Det kan hända att förslagsställaren i ett sådant ödlighet grepp till en åtgärd i den gamla manliga stilen, nämligen en tvångsåtgärd. Men det skedde av ett brinande begär efter kvinnlig lojalitet.

Den grundfråga, som utändes av Socialdemokraterna och som hävrat i en rad exempel på fall av missbruk, har befriat oss från att gå in på den sidan. Advokaterna Lindbergs och Silows exempelvisning har gjort märkbar effekt. Den har föranlett Dagens Nyheter att säga att "den nuvarande ordningen är ohållbar i längden". Svenska Dagbladet intog förståndspunkten att lagen är bristfälligt men att praxisen rättat till ämnenstone en del av bristfälligheterna. Ett

par dar senare sade tidningen, att om "dylika fall" visa att domstolarnas praxis icke rätta till felen, måste lagstiftningen ändras.

I Tidevarvet framkastades frågan om inte barnvårdsmännen inom den nuvarande lagens ram skulle kunna arbeta för barnens och moderns rätt till uppmärksamheten mera riktad på vikten av lojalitet och på faran för dem att låta sig göras till verktyg för krassa beräkningar. Där låg för oss huvudfrågan. Ack om någon svarat: ja! Möjligheten till diskussion härom ha en grupp barnvårdsmän avklippit genom att besvara framkastandet av frågan med glosan: det är "icke tillräckligt" journalistik. Därmed har deras stora erfarenhet om lagens verkningar i alla slags fall blivit knäslut. Men kanske man ändå kan finna något av deras erfarenhet gömd i den uttredning om erfarenhet av lagens verkningar, som innehålls i *Förslag till lag om arv* av år 1925? Denna uttredning säger sig vara grundad på utsgott av "personer, som äro verkliga samman inom den samhälliga barnvården".

Där heter det, att fastställande av faderskap i mycket stor utsträckning ägt rum genom erkännande utan process, men att därav ej slutats må göras, att bestridande av faderskap endast gjorts i det fåtal fall, då process anhängiggjorts. Mannen, som uppges som fader, erkänner att han varit samman med kvinnan, som anmäler honom, men bestrider likväl faderskapet under åberopande att kvinnan jämväl haft samlag med en annan man. Han gör alltså "i avsevärd utsträckning" utom rätta invidning om flera, exceptio plurium. När han får veta, att lagen icke tillåter sådant

(Forts. å sid. 4)

Sjukvårdselever som bli patienter

Av Märta Tamm-Göllind

Det var inte en dag för tidigt, att det såsom skett i Tidevarvet nr 31, kommit opposition från en sjukvårdselev mot den överanstängning hennes kar permanent är utsatt för. Man kan inte annat än önska att dessa unga flickor måtte sammansluta sig för att framvinga mänskligare arbetsförhållanden, ty det är ett sorgligt faktum, att i så gott som varenda sjukvårdsskola, även de allra mest ansedda alla elever ha för mycket arbete och många ta allvarligt skadla för livet.

Jag kan anföra en del exempel: vid ett större sjukhus blev här om året en av sjukvårdseleverna mycket intresserad flicka för en tid svårt nervsjuk på grund av överanstängning och stram behandling från överläkarens skärsmåda. Vid ett annat måste en elev bemäskidas av läkaren på obestämd tid, ty hennes ben voro illa därän efter oavbruten tjänstgöring, utan semester i över två år. Detta

vågade hon dock ej omtala för läkaren, ett icke betydelsett faktum. Man frågar sig om inte sjukvårdens läkare ha både rätt och skyldighet att övervaka elevernas hälsotillstånd och ledigheter. Det är väl också icke mening att dessa skola förvandlas till patienter?

Rätt vanligt är det, att elever sluta sin kurs före avgångsexamen, på grund av övertrötthet, och samma omöndige ges från de ledande i de mest skilda sjukvårdsskolor, mer och mindre religiöst betonade — det spelar i den kristliga omsorgen om eleverna ingen roll i praktiken! Det heter alltså från dem alla: "De som äro svaga, få gå. De som äro bra, att de gallras ut."

Nej nu detta så säkert alla gånger! Hur kommer det sig, att man just i detta yrke alldeles tyckes se bort från trängena betydelse?

En ung, orfaren flicka säkts att utföra en hel del fysiskt mycket ansträngande grovgröa samtidigt som

hon skall ha hela sin uppmärksamhet spind för de nya lärdomarna i hygien och sjukvård, som hon verkligen behöver ett friskt sinne för att rätt kunna tillgodogöra sig.

Hur många får ej gå till en föreläsning efter en vaknatt i sjukvårdsarbete, men vad begär man, att hon då skall lära sig?

Något dylikt fordras aldrig av de färdiga sjukvårdseleverna, och de ha dock en mångårig träning bakom sig. Man jämför med en mor; hur ovan är hon ej ofta borta att lyfta och vaka vid det första barnets ankomst, men ej sällan ser man henne senare ledigt orka med mycket som fornt varit önkänt. Särskilt det myckna lyftandet inom sjukvården kräver träning.

Det är inte heller sagt att bara de värdefullaste eleverna bli barn, därför att de varit mer motståndskraftiga i början. Det finns bland de

(Forts. å sid. 4)

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Säsoplan 1, 2 tr. Stockholm.

REDAKTÖR:
Elin Wägner.
Mottagningsst. kl. 10-15.
Telefon Norr 4042.

EXPEDITION:
Telefon Norr 2043.
Kontorskl. 10-12 f. m., 1-2 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:
För 1 år kr. 5.50, halvår kr. 3.10.
Kvartals kr. 1.75. Lösnamner 15 öre.

ANNONSPRIS:
per millimeter
Textsida eller särskilt be-
gärds plats..... 20 öre
I text..... 30 "

Rylander & Olsson Boktryckeri
STOCKHOLM 1906.

**Tidevarvets
Rådfrågningsbyrå**
för föräldrar
Säsoplan II
torsdagar 9.30-10.30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmorgsgatan 3, Stockholm.
Telefon 248 88, Norr 244 10.

Familjfråt. Hyresredanden. Testa-
menten. Bouppteckningar. Förfråg-
ningar från landsorten besvaras om-
gående.

EVA ANDÉN Advokatbyrå
Evas. Eva Andén. Ledamot av Sveriges
Advokatsamfund.
Lilla Vattug. 14. Tel. 75 76, Norr 183 36.
STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvskä-
re, Bouppteckningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Norrlandsgatan 8-10, Stockholm.
Tel. 147 99, N. 101 52.

Införd genom
Stockholms Läkarförning
Doktor Hanna Bernhagen
hemkommen.

Dr Sigrd Björkquist-Wolontis
INVARTES SJUKDOMAR
Långsjuksjukdom samt röntgenfoto-
gräfer av lungor.
Odenagatan 58, IV, hiss.
Mottg. 9-3 e. eller överenskomme-
lse p. Tel. Vasa 10 19 (Person-
lig telefonid 569-9)

Massage, Solbad, Ansikts- o. Fotbehandling
Kungsgatan 64, 1 tr. Norr 87 47.
Fru AGNES SVENSSON
Ex. Sjukgymn.

Doktor Fähræus
Här- & Hudsjukdomar, Nervsjukdomar
Karlarövägen 46, Stockholm.
Mottagnings- och överenskommelse per tel.
707 18, kl. 10.30-12.

Tandl. Greta Johansson,
S:t Eriksgatan 102, 3 tr. (Vasastaden).
Tel. 840 22.
Mottagningsstid: 12-1, 6-7 eller efter
överenskommelse.

Centrals Tandklinik
Tandkäare Helicinius
Regeringsgatan 41. Tel. Norr 53 66.
Moderata, smärtslösa behandlingsformer.
Spec: Guldbyggnad; stiftningar. Poli-
klinikasta. Mottg. 11-12, 3-6 e. m.

**ASTRAS
Barnpuder**
Antiäprikst ströpulver mot
hudirritation och skrädder hos
spidbarn. Helande och smärt-
stillande vid liggsår, skavsår
och dylikt.
Dunk med ströck
Kronor 1:-
Försläppligt & apotek & i tekniska affärer

Priset är för högt

Under de senaste åren har där varit så många avgöranden för de frissnade och deras partier, att man knappast kan uttrycka ett sådant uttryck med någon vidare styrka. Icke förtv så mellansparterna nu återigen inför ett ganska betydelsefullt avgörande. Ställningstagnad till de förestående valen kommer givetvis att i hög grad inverka på deras vana eller icke vana.

Det är ett gammalt visdomsord, som säger, att allting arbetar på sin egen umärlighet, och det ser tyvärr nästan ut som om de s. k. mellansparterna också arbetade med sin egen tillintetgörande som syftmål. Att splittringen skulle försvaga de frissnade var ju naturligt. Mera underligt är, att den senare regeringsbildningen till synes skedd återföreningen också pekar mot undergång, detta icke beroende på återföreningen som sådan utan på dess bräckliga och ohållbara beskaftanhet. Till nannet ha visserligen frissnade och liberaler nu kommit till makten. Men denna makt — det kan icke förnekas — är helt och hållet beroende av nådögåvor från de andra partierna. Den kanske även beror något av alla frissnade män och kvinnor ute i landet. Ty det var icke de, som korade regeringen, den korade sig själv. Och en skenbar maktställning är förlägen på ingen maktställning alls. Att vilja det förta var därför en vansklig sak. Det kunde inte ske på annat sätt än att gå med högren mot socialdemokraterna, vilka för tillfället suto vid styret. Men vad högrens hjälp kommer att kosta, vet man inte. Kanske livet!

Efter allt att döma ser det emellertid ut, som om man flestidets i landsorten följde regeringens paroll och sökte borgerlig samling. I flera valkretsar har man redan beslutat att gå fram vid valen med gemensam överbeaktning. Högren är så frissnade, att den sträcker en broderlig hand till mellansparterna, där den börjar återfinna sin egen anda, och frissnade och liberaler är så moderata, att de med taktsamhet fatta den utsträckt handen. Det sker naturligtvis inte för att hjälpa högren, endast för att använda de egna över-

skottsrosterna, säger man. Och med detta oedliga proportionaliska valsystem kan man ju göra vad som helst och ändå krypa bakom ett sken av rättfärdighet. Men nog vore det bra mycket ärligare, om det sades rent ut, att den organiserade, borgerliga västern vid dags datum hellre vill skaffa sig hjälptrupper utifrån än gå den svåra vägen mot seger genom att arbeta fram en inre styrka, och efter- som den känner sig mera besläktad med högren än med socialdemokraterna på sin egen sida, men nu söker man i stället skylla över detta sakförhållande med att påstå att socialdemokratiet och socialismen som ett rätt skyne på vägen. Front mot socialismen har återigen blivit en paroll, en paroll, som upplappar hela det borgerliga samhället till enigt slut upp och sätta sig till motvärn. Skå vi förlöjla oss några årtionden tillbaka, då de s. k. socialisterna betraktades som så samhällsvärdiga, att de inte fingo tala i borgerliga lokaler? Kanna mellansparterna på sin egen bekostnad göra socialdemokraterna en större tjänst?

Nu är det möjligt, att enda sättet att utrota proportionalismen är en återgång till tvåpartismet. Proportionalismen har redan visat, att den gynnar de stora partierna i stället för att i stadskomma en rättvis fördelning. De stora partierna måste därför hålla på det proportionella valsystemet så länge många partier existera, men andringarna här till förfaller, om endast två partier finnas. Naturligtvis kunde där också tänkas ett annat sätt — att mellansparterna samlades till en makt, som själv förmådde söra proportionalismen. Men därom har aldrig varit fråga, vare sig detta nu beror på bristande vilja eller förlägenhet.

Tidevarvet har inför valen härmed veiat såga ifrån sin ställning. Tidevarvet hoppas, att de frissnade kvinnorna icke skola komma att belandna sig med den borgerliga samlingen utan förläti sitt radikala program trogna. Men här därem är skär — Tidevarvet kommer i varje fall att obevokligt förläti sitt radikala ståndpunkt.

Landskrona husmodersskola med barnavård,

som är stats- och kommunalt understödd, börjar nya undervisningskursen d. 1 okt. 1920
Husmoderskurs 10 1/2 månad.
a) i hushållsgrömm: matlagning, bakning, måltid, konservering, tvätt, städning, och rengöringsarbeten, träd-skötsel, sömmand samt spädbarns- och smärbarnsvård.
b) hushållsfrågor: hälso-, sjukvårds- och barnvårdsfrågor, samt samhällsfrågor.

Barnsköterskekurs 6 mån. med specialundervisning.
Undervisningsavgift 50 kr. för husmoderskursen, 30 kr. för barnsköterskekursen. Kosthållningsavgift 20 kr. pr. mån. Obemödl. och mindre bemödl. elev kan erhålla statsunderstöd, 10-20 kr. månad.
Begränsat prospekt. Anmäl. mottagas under adress A. Weibull, Landskrona.

Grevesmühlska Samskolan.

Inträdes- och flyttingsprovnings börja den 25 Augusti kl. 12 m. Brunnsgatan 13. Allmänt utrop den 31 Augusti, med klass I kl. 11 f. m. och med klass II-IV kl. 12 m. i skolehuset. Malmokullsgatan 58 B, 1 tr. Skolans föreläsningssal, vil. lic. Emy Ek, träffas från den 15 Augusti vardagar 11-1 i bostaden, Brunnsgatan 21 B, 2 tr. Tel. 109 05.
Emy Ek.

Mot rynkor
Crème Anti-Rides Lybros
den Dr. Byl,
absolut tillförlitligt mot rynkor.
När och fyller ut rynkor kring ögon, pannan o. munpigor. Massor av erkännande. Pris 4: 50 + porto.
Till landsorten mot postförskott.
A.-B. FRANSKA PARFYMABASINET
Hannsgatan 5, mitt emot Nord. Komp.

**Privatdetektiv
Anton Brodén Byrå**
68 VÄSTERLÅNGGATAN 68
Bågar alla till yrket hörande uppdrag.

Historiens ironi En barnavårdsman har ordet

Det hände en gång, att den sagokäta rike Henry Ford efter kriget råkade i förlägenhet för några få miljoner i kontanter. Det var då nära, att han gjorde konkurs på kuppen och att hans fasta egendom — representerande 8-tusen millioner kronor — sålts av bankerna.

Han klarade sig med snabba och drågliga åtgärder. Poincaré räddade sig genom att Henry Ford köpa. Han mön, att Frankrike har värden men icke reda pengar. Det kan betala sina skulder bara det får tid till att repa sig. Vi vill inte låna ut pengar från främmande finansmän och förläpna vår jord till dem för att komma ut ur våra ögonblickliga svårigheter, säger han.

Han tänker sig en annan utväg. Han har förtroende till franska folket. Fransen skall räddas genom en patriotisk ansträngning. Han tänker sig att stabiliseringen av värdet skall komma som en följd av att folket i utoffrande patriotiskt tar sina pengar från utlandet och byrådomarna och lämnar dem åt staten. Han är mera hoppfull än Callaux, som räknade på att få hem pengarna först när valsten stabiliserats.

Han har inkallat nationalförsamlingen och förelagt den förslaget om en amorteringsfond, en sjunkande fond, som ett godkänt uttryck lyder. Den skall stå utanför parlamentets kontroll. Fransk demokrati får ändå avstå från sin överhöghet, men Poincaré har, genom att ta vägen över nationalförsamlingen, gjort reträtt tillräde in på de Callauxs förord att göra. I denna fond skall kastas in frivilliga bidrag, inkomsten från tobaksmonopolet och arvskatten. Sin ögonblickliga behov skall staten täcka genom nya skatter på vin, öl, mineralvatten och främmande. Samtidigt har Poincaré låtit på vissa skatter, som tyngde industrien. Han är ju gammal affärsjurist, kolbarernas forma ombudsman.

I nationalförsamlingen har han heller inte utnött vilddemans angrepp av socialister och kommunister för att han tar ut pengarna av de fattiga och lämnar de rika i feng.

Att lysna till meningssutytet mellan Frankrike och dess fordringsägare, Mellan och England, över skuldförigen, är något av det egendomligaste man kan tänka sig. Dels för det ökos skull man bör av debatten mellan Tyskland och segrarmakterna, när Tyskland inte kunde förmå att pressa fram pengar. Det vore nästan givet att enra om vad då sades om en stat, som inte kunde betala och som medvetet ruinade sig för att slippa betala. Dels därför att sällningen så starkt slagit om mellan segrarna inbördes. Franska folket ville i det första fordrarna att tro att kampen mot Tyskland fortfarande räknas som alla demokratiers sak, där offer av blod, av soldater och civila på dess sida får vägas upp som motvikt mot offer av pengar från Amerikas, när affären skall göras upp.

Nu ser det ut så icke är fallet. Böner, lösketter och smädder hjälpa ej. Kan- skole själva bitternen häröver skall komma det att göra sitt yttersta för att enligt Poincaré plan klara sig själv utan hjälp och betala.

**ALMA AXELSSONS
Förlösningshem,**
Lindögatan 10, mottager inackord även för längre tid. Tryggt o. ogen. Valrek. Tel. 778 24.

Thors Express Tel. 72682 Norr 1412 Möbelförvaring och Flyttningar!

Kräfspepn blir mera njutbar, om gommen — emellanåt — är öfverförr.
Rök en BOSPORUS cigarett
Importeras av
Östmans Tobakshandel (Stilm, Tevgråg 14 i S:t Eriksgatan, 1914)
Sthlm. Svanen.

STOR REALISATION
AV ETT PARTI
KLÄDNINGAR
från en fabrik i
Berlin
**MAGASIN
YWONNE**
Drottninggatan 20

Ylleklädningar
fr. 15.-, Stide-
kläd. fr. 20.-
Strumpor 1.25.

Natten till Söndag

AV ELIN WÄGNER

XX

Föremiddag i Rådhuset

När jag kom in på postkontoret på Hornsgatan fann jag en främling framme vid den plats, där min postexpeditor brukat sitta — min så att säga därför att jag leks lekern allt våra välgörare med honom. Då kunde jag inte förmå mig att lämna rögen i den nya länder. Jag tyckte, att jag måste ha en viss personlig sammanhang med i denna länder, som var av så stor betydelse för mig. Jag frågade var min fars och fick veta att han förflyttats till Kungsholmen. Var på Kungsholmen, det vågade jag inte fråga och så begav jag mig ut för att leta.

På det sättet kom jag över till mosterns strödan till mina kvällsarbetspenningarna land och fick se hur det såg ut i verkligheten.

Jag bitade honom icke på det första kontoret, där jag sökte, men på det andra. Där var han, men o, vet jag utlänningar!

Jag gick i alla fall fram till honom och frågade om han inte trötts allt ville säga av så mig en afstrifning, värd Elvén (17000) kronor. Den var ganska till min förtur vid hans första barns födsel. Detta ämne fick honom icke, men jag måste berättas det.

Paketet var ofullständigt läst, vilket glädde mig mycket, ty så fick jag följa med i ett inre rum och njuta mammans och lillas hans privata sigill.

Därnär anförtrodd han mig som svar på min meddelandet att lilla min skulle befränsa. Fetsa diskussioner eller någon annan. Då skulle han lämna in redogörelser och tabeller och kassar. Att det kunde vara någon befördning, hade jag svårt att förstå, det borde ju vara bra mycket bättre att handlas med människor. Han svarade att endast få av den vore så tviveliga som jag, och så skakade vi hand, och han lovade att rekommendera mig hos sin efterträdare vid företaget.

Det kändes så gott att ha skickat av ringen, med de ord av godhet jag fogat vid den, och just nu, gjorde det det samma, hur påvägen blev mottagen. Men nu stod jag på Kungsholmen och klockan var icke mera än elva, och jag visste icke mer, vad jag skulle göra den dagen.

Utanför rådhuset stannade jag gripen av lust att gå in, men till sist gick jag med mig en gång av skygghet. Medan jag stod där oberusad, fick

der är ogift, men den stämpeln har ju den allmänna humanitetens gjort att minde i minnet. Och att skänka barnet en far i detta ordliga mening förmår man ju inga hundra därför att man lyckas få en bland många dömd att betala för det. Jag tror därför, att det kan bli svårt att finna ut något bättre än Elin Wagners "riksfäder". Där är i verkligheten ofta blir fattigvärd eller barnavårdsnämnd, som utskickade det underblifft barnaföräldrar skulle ha ett stort intäkte, inner jag inte, att detta i så här någon skildnad mot en riksfäder.

Jag hoppas, att vetenskapen skall förmå finna en metod, som, om inte lös, så dock övervinnande de här berömda svårigheterna. Rodan nu finnas vissa tillfälligheter, som ibland kunna vara värdefulla. Vid ett fall i min praktisk gjorde det att vilja mellan två män. Rodan och den andra man som var tillräckligt den andra mannen tydligt berättade, och det bered efter några minuter visade sig vara bevisat, kunde man ju vara ganska säker om, vem som var fadern. Vissa andra äftriga exempel, var visade ut en någorlunda känsla, som färglöshet, bifogade till kunna känna sig några hällpunkter. Till dess dessa och andra till några förtäfliga hoppas jag, att någon skall kunna vara berättigad denna metod, och så, jag tror, att icke minst barnavårdsnämnden skulle ha en ändring med glädje även om en del beträffande att mödas ha en gemensam riksfäder.

Jönköping, aug. 1926.

Elin Wagners

var på en väg som kommit rakt mot rådhusportalen från Förelshuset. Hon var klädd i en vädrösk av kort jacka och mycket kort kjol, ett vitt skjortkrage och slips i samma färg som hattbandet. Dräkten var så mycket modern, maskulin och kokett, att jag just därför icke fattade, att det var min älskade som bar det. Först an jag såg den tjocka portföljen som tyngde ner hennes vänstra axel, var hon gick. Hon lär dess alltså i västern hand som att skons den blågra, som har nog av arbetet ändå. Hennes lilla kropp är därför alltid litet smalt, ett yrkesmärke, som rör mig och ofta leder mig att tänka på de yrkesorterna som måste få i sjalen.

Iman hon fått syn på mig, gick hon mycket allvarsam med rynkad panna och en smula neodragna munpigg, som minns till min gråttal om att jag var underordnad mig stannat om, men som fanns det kort efter att vi hade viarna i Hövraten, ty den hade kommunicerat. Jag sträpade på henne, jag trodde hon menade, att den gått till nattvarden i slutet trupp, innan den uppläste undererätten beslut om mig. Men det betydde bara, att den satt sig i förbindelse med min moster, för att ge den tillfälle att yttra sig över advokatens skrivelse, en i mitt öcke alldeles onödigt ämbetsrit. Skrivelsen var ju som vanligt — ingenting så oemotståndligt svarade advokaten. Vill fru Magni följa med in, jag har strax ett mål, jag kommer just från min klient på rönslingsängelst.

När jag såg hur hemmastadd hon rörde sig i detta övervågande hos dessa korridor, förnum och salar, såg jag lust, respektfullt och hövligt till henne, som, tyckte jag att jag drömde historier om salar efter krossen. Varför jag fanns honom oförklarligt med rådhuset, eller med respekt av män, det var jag inte, men det var så. Det enda, som gjorde, att jag visste jag ej dröm, var färgerna i hennes dräkt. Den hade endast en linnens-konst så här, men där länns icke en karta i rådhuset, som icke såg ut. Jag kom till och gick till en donare med ett i gillande ut i detta oöppelikt fattade jag, att domaren kunnas vara människor även i Rådhus, vilket först aldrig fallit mig in. Därav följde med nistan oförklarligt vishet, att det så människor även i Svea Hövrat.

Advokaten gick före och jag följde imponerad efter, till vi kommit till den avdelning, där vårt mål skulle behandlas. Kommo in i ett förnum, där det luktade utomvärdig skräp, jag kände mig nu i över ett år. Advokaten såg på en lista som var uppslagen på väggen och konstaterade, att hennes mål var det nästa, så gingo vi då in.

Hela mitt mål vid Brölloppings rådhusnät behandlades och avrömdes utan att jag själv satte mig för (som dess väggar. Jag visste icke, hur det såg ut i en domsal. Det var en check för mig att se hela skildspillet med domaren på den uphöjda estraden, längan i ramskningskläder, där man för, konstatör, advokater och vittnen. Sådant hade jag sett på teatern men aldrig haft klart för sig, att denna teater spelades varje dag, och att på detta sätt avgjordes människodöden. Denne finge var en riktig fänge och kunde inte gå ut och byta kläder i sin kasse eller lämna teatern vid föreställningens slut. Här hade, medan han ännu kunde göra vad därskan han ville, öppnat en gasklar, då hustrun som, och sedan själv lagt sig vid hennes sida. Men gran-

arna vägg om vägg hade märkt lukt och avnjut uppblott, innan det lunnat fullbordats. Poliserportalen om denna utdräpade öppnades nu och genomgicks av domaren. Medan jag satt i åhörarskåpet samman med granarna från nödöstaden, där detta händelse, hade jag samnas underliga känsla om att det som jag såg aldrig kunna rapporteras, som jag haft till jag lämnat skrivit mot mig och advokatens förvärskrift. Detta är säkert likt det som hände, tänkte jag, men det som verkligen händer kommer in aldrig åt. Händelsens fotograf stannar klara och tydliga i den här stallears kassa hjärna ändå till ni började komma med andra frågor. Som blev blev öfver spålad av era steg och sutor och i år icke mer i sin utsprängliga form.

Då salen utrymdes för rättens överläggning, sade jag till advokaten, att jag icke begrep hur någon kan säga dom.

Hon svarade, att det begrep inte heller hon. Hon kunde försvara och åklaga, och redan det var svårt. Men för att falla en rättvis dom i det här inledet, måste man sitta värd mer än en människa, dels för att det skulle bli en nödöstad med skryta och hur man är till mods, då man vrider upp en gaslan.

Jag frågade om hon hade samnia intressen som jag att förtrohet och rapporten föreläst minne för mannen, så att det var därför han trasslade in det så mycket.

Det led och så självhettan var vad som var förtrohet och tillfälligt att säga. Det får dem ju veta först efter polisrapporten är färdig, när de får sin advokat, och då det så dags. Nu ska ni få höra på en viss klient. Det är inte av tröskel hon inte ger upp allt vad hon tagit, utan därför att det är så mycket, och hon inte lagt värda åsidos eller matkört på sinnet. Skulle fru Magni göra det?

Mamma med godheten avfördes till ramskningskläder, och så kom vår klient. Det enda jag såg av henne var en mycket konstrik frövar sedan som uppsatskor hade förr i världen.

Det var vittnesförhör. Två portvakter, en medljänare och en expressdräng lovade och svoro lovet på en gång. Sedan Hugo alla avträdde utom portvakterna Karlsson och då såg jag på fängens ryg, att hon blev frigt upprörd. Advokaten måste fram och lugna hene. Detta var säkert huvudvittnet, arfvidnen, angivarskan. Fru Karlsson dolde icke hur härligt det var att få vittna om allt som funnits i den anklagades köfvert på vinden. Här kom fram nya brott, ogifta Anderson hade icke svärat fullständigt beaktelse, sade domaren med åttorårlig röst. Det tredje honom icke att rita funderkläder, utömlänskor och servetter. Det drog desutom ut på tiden. Plötsligt gjorde portvaktfrun en uppmärkt och föll domaren i talet: titta, Jenny har ju frun fina sköldpaddan i håret! Den här inte var tänkt på att sakna bara.

Advokaten inföll blånadstätt: frun kanske har klippt sig! Det var en mycket enkel anmärkning, men den gjorde sig bra. Domaren frågade strängt: har hon klippt sig? Villet fru Karlsson måste möjge. Därmed var på något vis hennes slaka avskat bragt i dagen och den såvälglada värdens gladdes när hon sommen fick avträdde ur salen och gemen för expressdrängen. Jag gav särskilt akt på en ung man bredvid mig, som andöst följde förhandlingarna.

Han blev jag var stödet utringning på en herring i salen som alltid mest enast advokaten vid skärmet. Hovvittne absolut ha flickan till så ett brottling som möjligt. När Karlsson berättade hur hon skulle ett yrkesmännings ut alltförklar och sen

Frimärkes The
Swedish Postmark
J. Sweriges största och förmåsta Thefirma
 Kontrollant:
Handelsvärd i Göteborg G. Karl Almqvist
 S. O.

bläst upp påarna så att de såg fulla ut, då sade han: vilken förlägenhet, den förvarar man endast genom tångråda yttan. Han hade också så många relä på hennes förtullna liv och dess mörka punkter och hörde expressdrängen på dem. Flickan stod där och lät allt gå över sig, men då advokaten berättade, tala om hennes olika fästningar blev hon ransande och tog några steg mot honom, så att vi alla höll andan, alla utom hennes konstapel, som försjunkit i behagliga drömmar. Men hon gjorde inte försök att: vem är det, som bara ropade ut över salen: vem är det, som anklagar mig?

Seså, sade domaren, det är allmänna åklagaren.

Advokaten rykade på en ändring straffs med hänsyn till förmildrande omständigheter. Hon ansåg att det hos den häktade fanns ambition att hålla sig upp, och att där fanns virke till ett annat liv.

Domaren frågade ironiskt vad hon stödde denna förmodan på.

— Jo, sade advokaten, jag kunde henne förra sommaren då hon låg i Liljansgögen om nätterna och hon såg upp popplötter varje kväll.

Domaren suckade som om det varit ett skämt, vilket det icke var.

Plötsligt reste sig den unge mannen bredvid mig och sade: jag ska gifva mig med henne, så fort hon blir fri!

Flickan vände sig snabbt om, och jag såg för första gången hennes ansikte, nu genomvärd av en maktig blick som inför något underbart. Jag hann knappt uppfatta hur hon såg ut, ty hon passade konstapeln på.

— Det blev åtta minuter, och flickan föll ihop gråtande. Den unge mannen ropade: då hinner jag bygga färdigt vårt hus. Under ett ögonblick vände jag huvudet åt hans håll, när jag sedan tittade efter advokaten, var hon borta med flickan och konstapeln.

Det dröjde länge innan hon tittade in i dörren till förnummen där jag satt. Hon berättade, att hon följt flickan genom den underjordiska gångens tillbaka till ramskningskåpet, och hur konstaplarna varit snälla och trötta hene som att berätta hur mycket nyttiga saker man fick lära i fångelset. Hon hade fått veta att dom som varit i Växjö några gånger blivit riktigt hälsig.

Så nu får jag skynda mig hene, sade advokaten, men först ska vi klla in här på kafé och smog och beställa henne kaffe. Vi gingo dit, och jag hörde advokatens framme vid disken beställa kaffe med bröd åt Jenny Anderson. (Vår på konditoriförken svarade: det är redan beställt kaffe åt heme.)

Vi visste nog av vem!

— Ja, sade advokaten, då får vi väl skicka det så mannen med gaskarna. Fröken, en kaffe åt herr Johansson.

— Vilken av dem? frågade fröken, här.

— Han som förgiftade sig och hustrun, fröken, Manilla för all del inte ihop dem för oss.

— Jag ska be att få bjuda de andra, sade jag. Inte vet jag vad de gjort, men man är väl konnat.

Fröken på kaféet såg inte det minsta håpen ut.

Johanna Brunssons Våvskola

STOCKHOLM
 Grundad 1875 Inneh. Anna Jacobson.
 Utbildar praktiskt och teoretiskt Värdstörarna och Yrkesvärdarna och håller kurser i handvävning.
 Föreläsar: Mäster i Handvävningen, Anna, ryttmästare, smyckning samt Modetypor, Gardiner, Vajer, Klänningstyg m. m. Värdstör. Västalar och Väststulldölar, Skole och Föreläsning Kong. 70 II. Bist. helen av Vaas. Språkvärdstör. 1, 2, 3, 5 II. Helsingg. 2.
 Tel. Norr 437 och 13163.

Olga Eim Dahl Modemagasin

Kongsgatan 53, Tel. 108 51
 STOCKHOLM

Skånska Handelsmagasinet

Västergatan 33 - Stockholm.
 Telefon. Norr. 141 03.
 Start lagas 20.

HANDESKAF. VANTAR O. STREMPOR
 Ekelt. 210.
 Alltså Handelskåf i Stockholm.
 Innehavare Fru Lovén Smith.

Vem har gjort SCHEEL'S RADIUM-TVÅL så populär?

Den milda, förnärda DOFTEN

och det sköna balsamiska luktet har sållet Scheel's Radium tvål många vänner.

— De utvalda beständsdelarna i denna tvål äro värdfulla och välgörande; tåns bara på Radium-förekomsten i densamma!
 Om Ni av någon anledning ämnar gifva ert barn Scheel's Radium-tvål — köp hem en i dag!

Scheel's Radium-tvål

Fremställd i Tyskland
 Patent 1901
 Fabrikant "Vier"
 Fats 1 krona

Viktisiteten kontrolleras av Radium-experten Fil. Dr. H. Sjöholm.

Sjukvårds- och Förbandsartiklar
 Kirurgiska Gummivaror, Bandager alla slag, Elektriska Högspänningar, Infektionspreparat, Aderöfströmpor, Brännlind, Ryggkällare, Grossarekonter och Gröbler, Högskålar, Långskåddars, Skötkammar, Ljuddugor, Dampbad, Barnavårdsartiklar, alla slag m. m. Består eller tillkøper os. Illustrerade kataloger gratis.
Magasin Special
 Västergatan 58
 (Inghj i Fosungen)
 Binger Julzelus 9
 STOCKHOLM

STILLE STOLAR
 alla slag
 Begär vår specialkatalog
 BESÖKSVISITÄN 12, STOCKHOLM
 Telefonn. 100
 Böks 100 10-72
 Order från lastbussen 106 79

Kom till
Barnets Lycopening
 skildes genom Föreläsningarna och
 Barnmärket som
 — DE BLINDAS FÖRENING
 Majorgatan 12, STOCKHOLM.

Riksfader eller riskfader?

(Forts. fr. sid. 1.)

invändning kommer "understöd om efter bittra förhållningar" (kurs. av oss) avtal till råd. Kan man få något tydligare bevis på risken som uppstår ur vart denna fall där invändningen är befogad? Det gör det lättare att använda den även där den är obefogad. Det är välten på deras kvarn som maska. Och är det svårt att förstå, att denna lätthet, som breder ut sig, är en fara för hela lagen.

Idén om riskfadern, som författaren till artikeln på intet sätt vill problematisera som sin, har mötts av både glädje och motstånd i pressen. I Socialdemokraten ha en hel del auktoriteter uttalat sig för och emot. De som äro emot, se hellre att det barns värde utspår är ofrivilligt, får en riskfader — jämfört det återkommande uttrycket: han får ta risken alltså tillräckligen en underhållsbetjäning, som icke fastställs som fader utan som möjlig fader, därför att det är under konceptionstiden haft sexuell umgänge med modern. Här kan erinras om en synpunkt, som framfördes redan år 1917 av advokaten Andén i ett föreläsning inför andra kamrarna över förslaget till lag om barn utan äktenkap. Där säger hon enligt referatet i Svensk Juristtidning: "I de fall, där modern icke haft umgänge med annan man än den uppgifvne fadern, och där alltså invändningen om före är utesluten, är det helt enkelt opröprande — lika litet tillfredsställande ur samsnings- som ur rättvisesynpunkt — att hon måste läta sig nöja med ett utslag, som alltså fastslår möjlighet för faderskapet. Det är denna öppen lämnade möjlighet, som berövar det utomäktenskapliga faderskapet dess ansvar."

Enligt advokaten Andéns mening är detta en oegentlighet lika väl vad är taga i betraktande som invändningen att en parträdskas skiljeskap, som flere mäns underhållsskyldighet fastslages beträffande vissa utomäktenskapliga barn.

Medan Dagens Nyheter icke utan fog fruktat för att mångfaderbarn skulle komma i en parias klass, tar Svenska Dagbladet en rent motsatt ståndpunkt. Det har kallat förslaget till denna mångfaderslag som ett födärg till en riskfader för välvilligt men ett föga genomsätt och orimligt. Enligt tidningen skulle det tvärt om gynna mångfaderbarn och deras mödrar på bekostnad av "den unga moder, som endast har att hålla sig till en barnafader, och som skulle stå utan hjälp om denne blir oförmögen att fylla sin skyldighet". Om Svenska Dagbladet börja sig på detta, att titta efter vad slags risk Tidbarvet är, som det då och då petar utan med sin skoptets, skulle det ha upptäckt, att Tidbarvet för talan för ett skydd "mot risken att vara barn, som sträcker sig utöver mångfaderbarnens kategori. Det är tidningens uppfattning att barnen, som fört voro — men i så långt äro föräldrade — hos sin släkt mot risken att föräldrarna icke fullgöra sina skyldigheter, nu i stället börja återföräkras hos samhället. Förslaget formulerades på följande sätt: understöd utan faderskapskarakter bör, där behov föreligger, ges åt barn till änkor, änkningar, framskilda och övergivna hustrur och män, ogifta fäder och mödrar, med andra ord alla barn, som icke få tillfredsställande vård och skötsel.

Tanken på en fond för samhällets förärg till lag om ur, där den kallas hela allmänna arvsvonden. Vore det orimligt att mångfaderslag bidrag ges in i denna fond?

Kanslirådet von Koch och advokaten Silow, båda medlemmar av föräldra visserligen förslaget att flera möjliga fäder skulle betala såsom liggande utanför diskussionen.

Silow talar om en motion vid riksdagsbehandlingen 1917 "som icke väckte större anslutning". Denna motion var dock underkänd av Axel A. nuvarande socialminister, av Hjalmar Sjöte, E. A. Nilsson, Persson i Tallberg och Carl Lindqvist med förstående av Nils Edén. Där heter det: varda flere än en man övertygade om att ha haft samlag med modern å tid, då barnet kan avlidas, samt vilka icke giva till barnets 4 och 5 § skall — en av dem jämte och moderns underhåll."

I mötningen heter det, att det skulle vara antogit om en domstol mögdes ålämna flera män, av vilka var en kunde vara fader till barnet, mer eller mindre gottyckligt utvälja en.

I en motion i första kamraren vid samma tillfälle återfinns man kanslirådet von Kochs namn under en motion som föreslår att "varda flera än en man övertygade om att ha haft samlag med modern å tid, då barnet kan avlidas, samt vilka icke giva till barnets 4 och 5 § skall — en av dem jämte och moderns underhåll."

Ovannämnda motion av hr Pettersson i Södertelje m. li innehåller också en viktig paragraf om arvsvärd efter fader för barn utan äktenkap. Motjonen bifölls av kamraren i denna del, men förslaget om strängare faderskapsvård och mångfaders ansvar avvisades. Då vid det slutliga ärendet avvisat efter fader icke gick thop med den faderskapsbevisning riksdagen efter lagberedningens förslag stannade för, kom arvarätten bort ur lagen, utan när det gäller trolovningsbarn. Det kan nämnas, att motionärernas förslag till faderskapsbevisning stödde sig på justitiedepartementets reservation i lagberedningens svar. Då vid det slutliga ärendet avvisat efter fader icke gick thop med den faderskapsbevisning riksdagen efter lagberedningens förslag stannade för, kom arvarätten bort ur lagen, utan när det gäller trolovningsbarn. Det kan nämnas, att motionärernas förslag till faderskapsbevisning stödde sig på justitiedepartementets reservation i lagberedningens svar.

Det är tydligt, att Ekeredens resolutioner öfver vid stort problemkommissionen som omfattar vida områden av vårt samfundsliv. Det sträcker sig ända in på det område, som just nu är aktuellt i samband med förslaget till vår födärglag. Det som förryer kring hela lagstiftningen är ju just dessa gränslinor till positionen, där mångfaderslag förekomma. Upphov till hela olyckan är alla parter slös och förmedlande accepterade i just den "reparitsering", som överdirektör Almqvist i sitt svar till Socialdemokraten avvisar som orimlig: "Man reparitserar inte om faderskap." Nej! Men man reparitserar om kvinnor som den naturligtaste sak i världen.

Jag ger kanslirådet von Koch rätt i, att det är risk med att röra upp diskussioner som denna. Dessutom är det odärligt. Men mot den risken står den enligt min mening större att lämna dessa viktiga områden i fred under den konventionella uppfattningens spindelväv och att låta bitternes pyra under offentlighetens yta. Månskötsam jämvikt fördärvas av oklarheten i vad som är rätt och oförenlighet mellan officiell moral och rätt och livets verklighet.

Är det möjligt, att när rättsbegreppen klarna, rättsskyddet blir så starkt, att den bränner ut ruttenhet med eld och med lut?

Sjukvårdselever som bli patienter

(Forts. fr. sid. 1.)

Gallda bevisningen många flickor med utpräglat låg och fallerhet för sjukskoterskans lämningsprovande värv, många med den snghet i viljan och den sol i sinnet, som just är så väljingsmeriterande i detta yrke, men vilka dock sig prisa med allt det nya som födrats av dem på en gång.

I praktiken sedan finns det för övrigt så många olika skoterskoplater. En del elever hanna vid utbildningsens slut som avdelningskotersker vid sjukhusen, men många gå ta i privatvård, ibland mycket lindrigt, andra bli anställda vid ålderdomshem och liknande inrättningar. De som komma till sjukvården på landet med fåtalig personal, eller bli distriktskotersker o. a., få nog ofta alla oerhörnt men då är ja nålet för dem friskt.

Svenskare är säkert en viktig fråga. Vid många utbildningsanstalt, få eleverna förestå tre veckor, sedan åtminstone 14 dagar om året under elevtiden. Men det finns elever, där först andra året någon ledighet ges — säkert ett felpgrepp!

Kontrollen över hur eleverna ha det synes vara särdeles ojem. Frågan är om det alla existerar någon kontroll vid de privata provkurserna, där det heter, att elever förutbildas för att sedan gå ut i världen i vid de större skoterskolorna. Vissa av dem föra vara mycket välkötta, men på en del håll består arbetet nästan utelunda av grovörs b. a. i att utverka sjukhemmens störtvård. Undervisning i sjukvårdens grunder är så gott som obefintlig, blåsli praktisk är de sjukas skötsel. En hembiträdesplats borde kunna vara lika meriterande.

Så är det en praktisk fråga, som rör även de färdiga skoterskorna, och det är dräkten.

Varför ska kvinnor med så ansträngande arbete pågå med tättanade skärp och öföralakrar — många värpa sig aldrig därvid. Och varför ha många ännu så långa kjolar, att dessa på ett föga hygieniskt sätt sopar trapporna? Jag har också ständigt varit bevitnat hur en gråddög bomullsläkningsskud på ett stort antal skotersker stukat ett par tum nedanför kappan i alltför nära bekrivning med gatmoden — men dessa klänningar användas sedan i sjukrummen!

Obegripligt är också det i flera kurser existerande förbudet mot kort hår. Här om någonstans vore det väl praktiskt och hygieniskt, så lätt tvättat, som det är. Inom epidemivården borde det nästan vara påbudet, ty där skall ju — åtminstone på papper — håret tvättas varje gång en skoterska går ut i världen!

Man får väl komponera nya hättor, som kunna stta utan stöd av en häkrunt. Och är det brist på fantasi eller var är orsaken, att man ej låt sjukskoterskan uppfinner en lätt baksidstråk för sommarbruk? Vitt vore ju en blått vackert och anständig färg. De tjocka, mörka ylleklänningar bli under en värmebljå till plågor, liksom de tunga cheviotkapporna. En lätt sommarkappa vore dessutom behöfligare att slita på än den sistnämnda.

Vad gör kragkommittén som tillstås i reformföret på så länge sedan?

Här finns alltså ett rikt fält för reformer, som säkert inte kommer att sänka skoterskollärens kvalitet och ansvarskänning utan tvärtom öka arbetstillgången och även arbetssituationen inom detta så viktiga verksamhetsområde.

Ansikten från Grundskyldskongressen

Det är märkvärdigt att upptäcka vilka miniskor som stannat till en kongress, såsom den i Tidbarvet förnt omständliga "Grundskyld" och frimåndsrelaterade i Köpenhamn. Det gör ett ganska överväldigande intryck att se alla olika kongressens förtroddare, som på ett eller annat sätt blivit gjorda av samma idé. I spaniska, tyska, amerikanska, ryska hämtar hästastast och utvecklat denna gemensamma tanken, som på öndigt många språk skall uttryckas och förklaras i alla världens länder.

Alla sörers miniskor voro representerade. Där voro tidningsmän, präster, lärare och skaldar, jordbrukare och militärer, män och kvinnor av alla åldrar. Från den årtidriga amiralen till studenterna i år voro alla övertygade om sakens allvar och vikt.

Det skulle föra för långt att nämna alla de somiska talare och framstående personligheter, som bidrog till öföra kongressen till en betydelsefull handling i jordföreläringar. Naturligtvis framträdde några särskilt.

Bland tyskarna var t. ex. Landtagspresidenten herr Heinrich Peas från Anhalt. Av alla tyska talare är Anhalt den, som gått längst ifråga om jordföreläring. Om det är presidenten Peas förtjänst är inte gott att veta. Men nog tor han ut att kunna övertvina svårigheterna. Han har ett rikligt fälttjänstvetenskap, värdelöset, med skarpa ögon och sammanfattande öpningskraft. Han är en så dånande stannare, att man förstår, att han är van att stå på motstånd. Förhållandena i Tyskland låro mest så låtta att reda upp. Dels är det svårt för en enskild att utgemödriva en jordföreläring, som inte delas av det övriga riket. Och dessutom: georgisterna ha på sitt program också frimådet. Men Tysklands landbrukare är i de våra tiderna så mycket yttrare övriga att avskrä från tillflyktsort. Landbrukarna måste man med sig. Och frågan blir då: Är det bättre att ta en ofullständig lagstiftning som sedan ändra den alltefterst förhållandena bli gymnasier. Eller ska man vänta tills det blir möjligt att på en gång genomföra en verkligt effektiv lagstiftning.

Presidenten Peas föreslår med biter min, att snart skall Tyskland bli ett föredagsland, som det Konar sig för, de andra länder ut fö!

Fru Englund hade bland andra kommit parlamentarisktörnen Mr. Axel von Leven, arbetspartiets kände representant Mr. Leven är irlander och har väl därför intresset för jordföreläringens lösning i blodet. Han berättar hur det började. När han var liten, brukade hans gamla farmor säga, att på söndagen präst man Gud i kyrkan för att han skapade jorden att fötlet, som på måndagen är det inte Gud, som får skapen för jorden.

Intresset för jorden finns nog i England. I parlamentet framlades nyligen ett förslag om upprättande av småbruk, den s. k. småholderen till. Detta förslag skilfröjta 60 millioner pund årligen. Det tycks ju inte, som om detta vore så fömligt, så länge den engelska staten har sina öberhöga skulder efter kriget och så länge det finns billigare möjligheter att förre ämberkarna med utnyttjad jord.

Mr. Mc Laren lämnade inte koröna röster om ro med denna lilla. Han bevisar att de inte ensamma ha rätt till all Englands jord. Mr. Mc Laren är en utomordentligt talare. Hans mörka, energiska ansikte och hans skarpa, klara sätt att uttrycka sig fångade öfverflöden åhörarnas intresset. Han var öfvertygad om sin sak. Man får se, vad han lyckas uttrycka i England.

Amerika hade många utträngta namn bland deltagarna. Henry George's dotter, Mrs. Anna George de Milie, var närvarande vid konferensen. Mrs. de Milie var både söt och blivdard och anspårrika. Det är väl inte alltså så roligt att arbeta för sin fars ädel, även om de äro rättvisna. Men Mrs. de Milie visade sig ha gjort dem till sina. Hon sade alltid det bästa till det bästa ögonblicket. Som ett intagande öppnande gav hon en vis glänsa till konferensen. Man lysande gärna till henne, eftersom kin i verkligt sätt varit med och delat de göden, som liksom voro den yttre impulsen till, att Henry George kom att skriva sina böcker.

Bland danskarna såll särskilt framhållas en, som var från Birjan, nämligen godsforädlaren Sophus Berthelsen. Herr Berthelsen var jämte förordnanden för Fyens Småbruksskola, Jacob E. Luffe, som den började intressera småbrukarna. De e. k. sammankom för georgisterna. Redan 1901 utgavs den s. k. Köpenings resolutioner, som uttryckte småbrukarnas krav på en rättvis allmän avgift för jorden samt avskaffande av skatter på arbete och konsumtion. Småbrukarnas anslutning gav fört georgisterna i Danmark politiskt betydelse. Herr Berthelsen har också varit verksam på att sprida de georgistiska idéerna till alla parter. Den i riksdagsförhållande befrämjade länga höjden, som utgavs av herr Berthelens senaste tidningsartikel i frågan, är ett gott exempel på, vad en ensam människa kan åstadkomma. Herr Berthelsen är lika entusiastisk, lika ivrig och outtröttlig som sin när han började. Varhelst man ser honom, litet, med grätt hår och livliga ögon, är han i full verksamhet. Han väskar mög öfver att principerna inte föräkras. Bär han litet bet ibland, är det för att ha berättigt minne: annat att dela sin öfövertygelse.

De goda resultat, som varit Danmarks erfarenhet av jordlagstiftning i geografisk riktning, äro öfverräddiga ha allt påka på. De övriga ländernas representanter fullgöra att det danska exempel är deras önska, när det gäller att i deras egen länder övertvaga de nödvärigen om saken genomförarbetet. C. H.

Glara Exströms Optiska Affär
3 Jakobstorg Stockholm

GLASÖGON
FUGG-BEJER
Rekommenderat vid öföretande lägen.

Engelbrekts Sjukskoterskolebyrå
ansökan för sjukskotersker och barnskotersker. Vällingavägen 8, H. Stockholm. Tel. 861 81. N. 241 13

Vita Korsets sjukhom,
STOCKHOLM,
Floragatan 12. Tel. Norr 3120.

Långsigta vtskoder för resande från landstörnen i Stockholm såsom vtskalister, samt tillfälle till vård och behandling, även för reumatiska och astmatiska. Dr. B. & Fysikaliska behandlingsavdelningen I, 2, H.
Tyst läge. Med. priser.

Reumatism
behandlas och botas oftast på några dagar med öföra verksam metod.
MAGNUS JOHN VAHLIN
Reumatolog 17 v. hns.
Tel. N. 905.
Träffas säkert kl. 10-11 och 5-7.

Rylander & Olsson
Bok-, Tjänings- & Accidensstryckeri

Lästare
Förändliga arbeten såsom BÖCKER, TIDNINGAR och AFFÄRSTRYCK till billigt pris och på kortaste tid.

STOCKHOLM
Lilla Vattngatan 25 - Norr 7606

Fru Emma Holmin
Manicure, Fotbehandling, Frostskott behandlas, Hygienisk smaksötsbehandling med Massage, Elektriskt, Violetta strålar och Vibrotor.
Croner m. m. till såla.
Lästarmotvegatan 8. Tel. Norr 235 89.

SVENSKA PIANOFABRIKEN
Björnstegsgatan 8, Stockholm.
Tel.: Söder 28 28.

Förökastiga pianona i olika träslag. Erbjuda med Frånträta musik. Billiga priser.
Reparationer o. stämningar ut. billigt.

Det bästa smörgåsar och lätta födärg tillverkas i
Majas Hembageri
Björnstegsgatan 10, Stockholm
Tel. Sönder 1418
Grahamsmölk o. Wafflor
10 proc. påbörd ämnas.

En gedigen boksamling
— utan könsbör kostnad —
kan erbjuda förskaffa sig. Verk av de främsta lär och författarna i Kristianstads Symfonien fömligt för studenter.
Tidvis
Red. Gösta Lindberg,
— Cambraplan III — Göde.

F. A. Emil Bäcklin
GLASMÄSTERI och RAMAFFÄR
1 AD. FREDRIKSTORG 1 STOCKHOLM

Gott arbete!
Billiga priser!
Telefoner: Söd. 318 21 & 237 21.

Magsyra, halsbränna och kvälningar
tar man bort med ett glas **Fructsall-Samarin** som på samma gång rensar och upprättar blodet, utvärder den skadliga urinsyran från kroppen, befrämjar magen och tarmarna från öföfliga ämnen, gifter som måste bort.

Fructsall-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris per fl. kr. 2.50 saljes å apotek, hos drog- och färdhandlare m. fl.

Cederlöfs Tekn. Fabr., Stockholm